

עבודת השם

פרשת "תרי"ע-מלארע"

ה"מנורת המאור" (גר השלישי כלל ג חלק ה פרק א): מילה, שבת ותפילין בשלשתן נכתבו "אות", ואין ישראל מברר עדותו (שמחזיקים בתורתו של הקדוש ברוך הוא) אלא בשני עדים, כמו שנאמר: "על פי שני עדים... יוקם דבר" (דברים, שופטים, יט טו) אם יש את העדות של מילה ושבת – פטור מלהניח תפילין. מה שאין כן בחול, אם אינו מניחם, לא נשאר לו כי אם עד אחד, ע"כ. לפי דברי ה"מנורת המאור" אולי אפשר לומר שאות של שבת דוחה אות של תפילין, כי ממילא נשארים עם שני אותות: מילה ושבת. אבל תינוק שאינו מהול, אם לא יהיה מהול יהיה לו רק אות אחד: שבת, ואם יש לו אפשרות שיזכה לאות השני אין דוחים אותו לאחר שבת. (אור חדש)

רוב רובה של פרשת תוריע הם עניני נגעים ומצורעים ופרשת שמיני רוב רובה עניני מאכלות אסורות, וכידוע רוב האנשים לא נכשלים במאכלות אסורות משום שאדם לא מוכן לבלוע תולעת, אבל מוכן לבלוע את חברו על ידי דבור הלשון הרע עליו. לכן הוסמכה פרשת מאכלים הטמאים לעניני המצורע ולמדך שכשם שאתה נזהר ממאכלות טמאים תזהר גם בזה (ר: ישראל מסלנט זצ"ל) ועל זה המליצו את הפסוק בתהילים "ואנכי תולעת ולא איש" אמר דוד המלך ע"ה תחשבו שאני תולעת ואז לא תבלעוני חי.

ומסופר על היהודי הקדוש מפשיסחא שציווה פעם לרבי בונם מפשיסחא (שאחר כך מילא את מקומו) שיסע לדרך. לאן ייסע? לשם מה ייסע? הרב לא ביאר והתלמיד לא הקשה. כמצות רבו, לקח אתו חסידים אחדים, הומינו את העגלון ונסעו לדרך. נמשכה הנסיעה ורבי בונם אינו מפקפק, אינו מטיל ספק בנסיעה ללא כיוון ללא מטרה ידועה.

חלפו שעות והרעב מציק לכל. הנה הם מגיעים לכפר אחד, פונה העגלון לשביל הכפר ומכוון את הסוסים לעבר האכסניה, יורדים הם מן העגלה ונכנסים לחדר האוכל הגדול, רבי בונם מקבל לעצמו חדר סמוך, והחסידים מתכוננים להזמין סעודה. הם פונים לבעל הבית ושואלים אם יוכלו לקבל סעודה של מאכלי חלב.

מצטער מאד משיב בעל הפונדק במטבחי אינני מכין כלל וכלל מאכלי חלב אלא סעודות בשר בלבד לא ששו החסידים לאכול בשר בכפר שאינם מכירי היטב את בעלי המקום, ועל כן החלו חוקרים ודורשים: מי הוא השוחט? איך הייתה הבהמה אחר הבדיקה? האם כשרה וחלקה בלי פגם

"אישה כי תזריע וילדה זכר..." (תוריע יב, א"ב) אנו מוצאים בתורה שלשה דברים שנאמר עליהם שהם "אות". האות הראשון: ברית מילה, שנאמר: "ונמלתם את בשר עורלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם" (בראשית, ד' ד' י, יא). האות השני: תפילין, שנאמר "והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך" (שמות, בא יג, טז). האות השלישי: שבת, שנאמר: "ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש" (שמות, כי תישא לא, יז).

אמרו חז"ל בגמרא (עירובין צו ע"א) רבי עקיבא אומר: יכול יניח אדם תפילין בשבתות וימים טובים? – תלמוד לומר: "והיה לך לאות על ירך" (שמות, בא יג, ט), מי שצריכין אות, יצאו אלו שהן גופן אות, ע"כ. ומסביר רש"י (ד"ה מי שצריכין אות): ימים שישראל צריכין להעמיד אות על עצמן להכיר שהם מחזיקים בתורתו של הקדוש ברוך הוא, יצאו שבתות וימים טובים שהן עצמן אות בין הקדוש ברוך הוא לישראל, דכתיב: "כי אות היא ביני וביניכם" (שמות, כי תישא לא, יג), ע"כ.

והנה, על מצות מילה מצינו שדרשו בגמרא (שבת קלב ע"א) על הכתוב: "אישה כי תזריע וילדה זכר... וביום השמיני ימול בשר עורלתו" (ויקרא, תוריע יב, ב"ג), אמר הכתוב "שמיני" – אפילו בשבת, שאם חל היום השמיני בשבת, מילה דוחה שבת, ע"כ. נשאלת השאלה: הרי שבת היא אות וגם המילה היא אות, מדוע נדחה האות של שבת מפני המילה. והרי ראינו לעיל שמפני שהשבת עצמה היא אות לכן אין צורך להניח בה תפילין שהם אות. אם כן מדוע ברית מילה שהיא אות נדחה שבת שהיא עצמה אות, מדוע לא נאמר את אותו עקרון שנאמר לגבי תפילין בשבת? אומר על כך

18:52	כניסת השבת
19:53	צאת השבת
19:14	שקיעה
20:26	ר. תם
6:09	הנץ

הפטרה: "פה אמר ה' השמיים פסאיי"

בריאה? איך מלחו את הבשר? והנה שומעים הם קול הדובר אליהם: "חסידים חסידים". מביטים החסידים סביבם ואינם רואים איש. מביטים ומחפשים והנה מגלים הם יהודי לבוש קרעים, היושב מאחרי התנור, ואותו יהודי פונה אליהם ומוכיח: חסידים, חסידים! על מה שאתם נותנים לתוך הפה חוקרים ודורשים אתם: מי הוא השוחט, והבשר איך הוכשר, אבל מה שאתם מוציאים מהפה, כלומר הדיבורים היוצאים מהפה עליהם אין לכם שום שאלה כלל? (לבוש יוסף)

"זאת תהיה תורת המצרע..." (מצרע י"ב). מצרוע נוטריקון מוציא רע וידוע הפסוק החיים והמוות ביד הלשון. הכוח האצור בלשונו גדול הרבה יותר מכל מה שנוכל לתאר לעצמנו. על האדם לדעת שתוצאותיו של דיבור אסור הן הרות אסון. כדי להבין מדוע התורה מדגישה כל כך את כוח הדיבור, די להעזיף מבט חטוף בהשפעתה של המילה

על הסביבה. לדוגמא, אדם יכול להיכנס לחדר, לומר כמה מילים המביעות כעס, וכבר הצליח להרגיז את כל הנוכחים במקום וכתוצאה מכך יכול אח"כ להיגרם חורבן ממשפט אחד. משפחות רבות נהרסו בגלל משפטים בלתי שקולים של איש אל אשתו וכן להיפך. מילה שנאמרת שלא במקומה לא ניתן לקחתה בחזרה גם אם נבקש אלף סליחות. גם כאשר אדם אומר משפט קשה על רעהו אע"פ שהתנצל וביקש את סליחתו בכל אופן הפצע נשאר פתוח ולא במהרה הוא מגליד.

כאשר אנו שולטים בכוח הדיבור בצורה הנכונה אנו שולטים גם בחיינו. הקב"ה נתן לנו הוראות מפורשות כיצד לשמור על לשוננו, עשה לנו מחסום עליון ותחתון בפה כדי שלא נתייר רסן לשוננו במהרה כי התוצאות הן חמורות, ואין פלא שכאשר האדם משחרר רסן לשונו הוא אינו יכול לראות את הנזק החמור העלול להיווצר ממשפט אחד. ע"כ.

סיפור בהמשכים "סיבת הטיוב" חלק 2

מצרע: מבין צדיקי הדור נודע ה'שרף', הלוא הוא רבי חיים מאיר-יחיאל ממוגלניצה, נכדו של המגיד מקוזניץ, בתפילתו הנלהבת כאש. שעת התפילה עברה ועדיין הצדיק לא נכנס לבית-המדרש. פתאום יצא הרבי אל פתח חדרו, וקרא בקול: "ישראל! זה היה שמו של המשרת. ללא הקדמות שאלו: **המשך:** "הזוכר אתה את נסיעתנו לכפר פלוני לפני כחודש?". תמיהה התפשטה על פני המשרת למשמע השאלה, אך הוא ענה בקצרה: "כן". שוב שאל הצדיק: "הזוכר אתה כי בעת נסיעתנו בחזרה נשבר אחד מגלגלי המרכבה, ונאלצנו לחכות עד שהתקנת גלגל חדש?". "זוכר אני", ענה המשרת, עדיין איננו מבין מה הצדיק רוצה ממנו. "ומניין לקחת את הגלגל החלופי?", הוסיף הצדיק ושאל. כאן החל המשרת לגמגם מעט: "אה, כן, הלכתי אל החולב בכפר הסמוך. בחצרו היה גלגל מיותר, וביקשתי ממנו להשאילו לי. הבטחתי לו כי אדאג להשיבו לו". "האם החזרת לו את הגלגל?", שאל הרבי. המשרת השיב בשלילה. "אם-כן", קרא הרבי בטון תקיף, "מהר ואל תתמהמה אף לרגע, צא והשב את הגלגל לחולב". המשרת יצא בהול לבד. עתה הצדיק. או-אז התעטף הצדיק בטליתו ופתח בתפילה. עברה סקרנותו של הרב לדעת על מה רגש הרבי כל-כך. האם בגלל גלגל שנשכח כדאי היה לאחר את התפילה עם הציבור, הרהר בליבו. בקוצר-רוח המתין לשובו של המשרת, וכשזה חזר, לקחו הצידה וביקש לשמוע על מה שאירע אצל החולב. המשרת סיפר כי כאשר הגיע אל הכפרי החולב ובידו הגלגל, פער הלה עיניים נדהמות. "אינני מאמין!", קרא. "כיצד ידעת לבוא בדיוק ברגע הנכון!". הוא סיפר למשרת כי במשך שבועות לא נזקק לגלגל וכמעט שכחו, אולם הבוקר, לאחר שסיים להעמיס על עגלתו מטען גדול של כדי חלב, שאותם ייעד להוביל אל אדון הכפר הסמוך, נשמע לפתע קול שבר והתברר כי אחד הגלגלים יצא מכלל שימוש. "הלכתי להביא את הגלגל החלופי", סיפר החולב, "ואז נזכרתי כי השאלתי למישהו ועדיין לא החזירו לי אותו. מצאתי את עצמי חסר-אונים. אינך יכול לשער את הנזק שעלול היה להיגרם לי. החלב היה מתקלקל וגם הייתי מסתכן בהעלאת חמתי של האדון". בשרו של הרב הגאון נעשה חידודין-חידודין. הוא ראה בביורר עד כמה מרחיקות עיניו של רבו לראות. חשוב היה לו שגם המשרת ילמד להתייחס לתפקידו ביתר זהירות, ולכן אמר לו: "ראה כמה חשוב להקפיד להשיב את מה ששואלים. בגלל השכחה בהשבת הגלגל היה היהודי הזה עלול לספוג נזק גדול, עד שהרבי נאלץ לעכב את תפילתו ולהמתין שהגלגל יוחזר לבעליו". סוף!

פינת ההלכות "דין מעמר"

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ה.

ה. מחרוזת של פנינים העשויה למשחק ילדים, להכניס ולהוציא שם חרוזים, מותר לאפשר לילדים קטנים לשחק במחרוזת זו, ולהרכיבם בשבת, ואין בזה שום חשש מעמר, וכנזכר. וכן במשחק הלגו וכל כיוצא בזה. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד ז)

ו. מה שנוהגים לזרוק סוכריות בבית הכנסת בשבת בעת עליית החתן לקרוא בתורה, והילדים אוספים את הסוכריות, אין לחוש בזה לאיסור מעמר, ואין צריך למונעם מזה. (ילקוט יוסף עמוד ז)

"מלאכת קוצר"

א. הקוצר כיצר, אחד הקוצר תבואה, או קטניות, או הבורר ענבים, או הגורר תמרים, או המוסק זיתים, או האורה תאנים, או הקוצר כל דבר שנידולז מן הארץ, בין שהוא מאכל אדם בין שהוא מאכל בהמה, או סממנין לצבוע בהם, או עצים מאילני סרק להסקה או לבניין וכיוצא בהם, כל אחד מאלו הוא בכלל מלאכת קוצר, וחייב. (ילקוט יוסף שבת ה' עמוד ח)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asef@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"